

VIII. SIRTQI EKONOMIKALIQ BAYLANISLAR

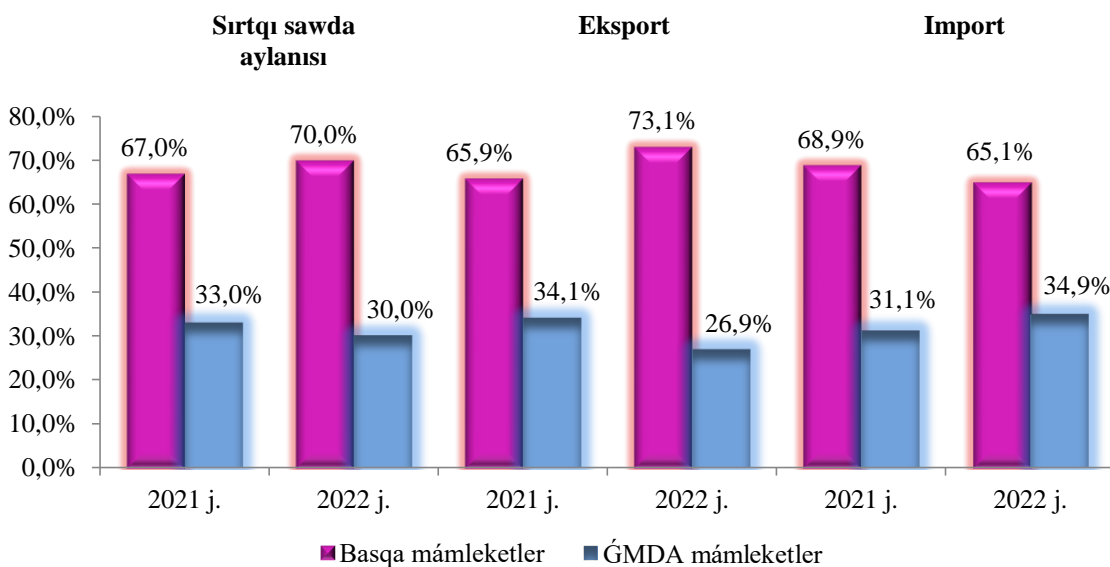
2022 jıldıń yanvar-sentyabr aylarında sirtqı sawda aylanısı 447,6 mln. AQSh dolların qurap, sonnan 274,9 mln. AQSh dollari-eksport operacijaları, 172,7 mln. AQSh dollari – import operacijaların quradı.

Sirtqı sawda aylanısınıń saldosi 102,2 mln. AQSh dollardı quradı.

2022 jıldıń yanvar-sentyabr aylarında ĞMDA hám basqa mámleketler kesiminde Respublikanıń sirtqı sawda aylanbası (mln. AQSh dollari)

	yanvar-sentyabr		2021 jil yanvar-sentyabrǵa salıstırǵanda procent esabında
	2021 j.	2022 j.	
Sirtqı sawda aylanbası	466,1	447,7	96,0
<i>sonnan:</i>			
ĞMDA mámleketleri	153,8	134,4	87,4
basqa mámleketler	312,3	313,3	100,3
Eksport	297,5	274,9	92,4
<i>sonnan:</i>			
ĞMDA mámleketleri	101,4	74,0	73,0
basqa mámleketler	196,1	200,9	102,4
Import	168,6	172,7	102,5
<i>sonnan:</i>			
ĞMDA mámleketleri	52,4	60,3	115,1
basqa mámleketler	116,1	112,4	96,8

2022 jil yanvar-sentyabr aylarında Respublika sırtqı sawda aylanbasında ǴMDA hám basqa mámleketlerdiń úlesi (ulıwma kólemge salıstırǵanda procent esabında)

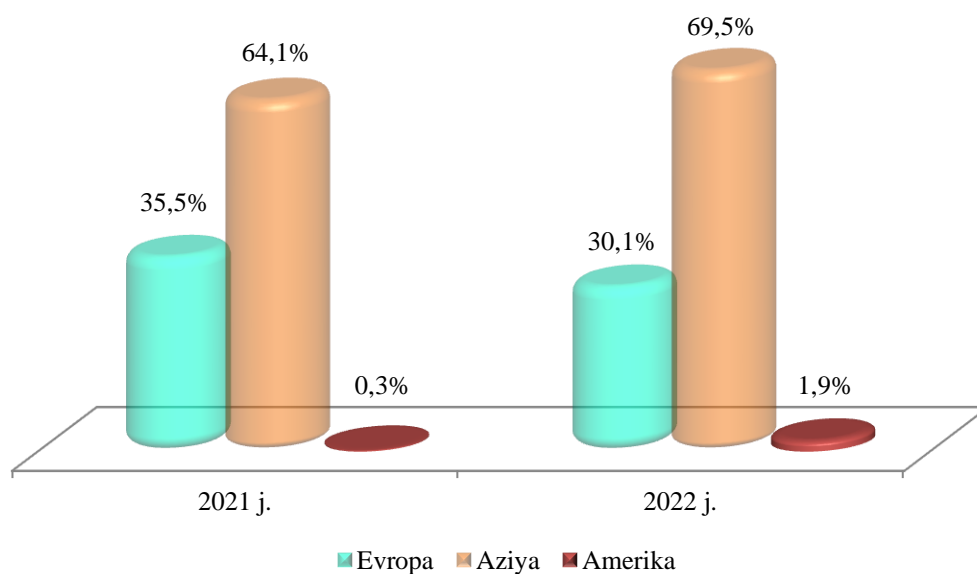
Yanvar-sentyabr aylarında Qaraqalpaqstan Respublikası eksport-import quramı

	<i>Eksport hám import operaciyaları kólemi hám úlesi</i>				<i>2021 jilǵa salıstırǵanda % esabında</i>
	<i>2021 jil</i>		<i>2022 jil</i>		
	<i>mln. AQSh doll.</i>	<i>úlesi, %</i>	<i>mln. AQSh doll.</i>	<i>úlesi, %</i>	
Eksport quramı	297,5	100,0	274,9	100,0	92,4
paxta talası	11,9	4,0	-	-	-
azıq-awqat ónimleri	33,7	11,3	28,1	10,3	83,6
ximiyalıq ónimler hám onnan tayarlangan buyımlar	203,0	68,2	201,1	71,2	99,1
qara hám reńli metallar	-	-	0,2	0,1	-
Energiya derekleri neft ónimleri	1,2	0,4	2,2	1,2	184,9
mashina hám úskenerler	0,5	0,1	0,9	0,4	192,4
xızmetler	2,0	0,7	3,4	1,3	170,1
basqalar	45,3	15,3	38,9	15,5	86,0

dawamı

	<i>Eksport hám import operaciyaları kólemi hám úlesi</i>				<i>2021 jılǵa salıstırǵan da % esabında</i>
	<i>2021 jil</i>		<i>2022 jil</i>		
	<i>mln. AQSh doll.</i>	<i>mln. AQSh doll.</i>	<i>mln. AQSh doll.</i>	<i>mln. AQSh doll.</i>	
Import quramı	168,6	100,0	172,7	100,0	102,5
azıq-awqat ónimleri	19,4	11,5	20,4	11,8	105,0
ximiyalıq ónimler hám onnan tayarlangan buyımlar	23,4	13,9	16,5	9,6	70,7
energiya derekleri hám neft ónimleri	13,7	8,1	12,4	7,2	90,6
qara hám reńli metallar	1,1	0,6	2,3	1,3	210,7
mashina hám úskeneler	72,3	42,9	67,2	38,9	92,9
xızmetler	9,0	5,3	18,1	10,5	201,4
basqalar	29,8	17,7	35,9	20,8	120,6

Sırtqı sawda aylanbasınıń kontinentler boyınsha quramı
(ulıwma kólemge salıstırǵanda procent esabında)

QARAQALPAQSTAN RESPUBLİKASÍ MENEN SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ EŇ JOQARÍ ÚLESKE IYE BOLǴAN MÁMLEKETLER

(2022- jil yanvar-sentyabr ayı, mln. AQSh dollari)

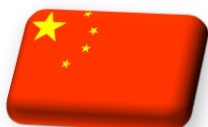

Rossiya
Federatsiyasi

SSA – 79,1

Eksport – 39,3

Import – 39,8

Qıtay Xalıq
Respublikasi

SSA – 132,6

Eksport – 70,5

Import – 62,1

Túrkiya

SSA - 80,9

Eksport - 74,3

Import – 6,6

Qazaqstan

SSA – 41,1

Eksport – 26,5

Import – 14,6

Latviya

SSA – 31,6

Eksport – 30,7

Import - 0,8

Ukraina

SSA – 1,9

Eksport – 1,8

Import - 0,1

Awǵanstan

SSA – 3,6

Eksport - 3,6

Import – 0,0

Koreya
Respublikasi

SSA – 29,0

Eksport – 9,2

Import – 19,8

Tájikistan

SSA – 2,1

Eksport – 2,1

Import – 0,0

Qırǵızstan

SSA - 5,2

Eksport – 2,5

Import – 2,7

Qaraqalpaqstan Respublikası jáhannıń 63 dan artıq mámleketleri menen sawda baylanısların ámelge asırıp kelmekte. SSAnıń salmaqlı úlesi Túrkiyada (18,1 %), Qıtay Xalıq Respublikasında (29,6 %), Rossiya Federaciyasında (17,7 %), Latviyada (7,1 %), Qazaqstanda (9,2 %), Awǵanstan (0,8 %) hám Koreya Respublikasında (6,5 %) gúzetilgen.

Úzliksiz islewin támiyinilew ushın respublikada zárúr resurslar bazası jaratılǵan. Eksport quramında sezilerli ózgerislerge import tovarlarınıń ornın basatuǵın ónimler islep shıǵarıw hám sanaat óndirisin diversifikaciya qılıw nátiyjesinde erisildi.

Sunday-aq, qońsı mámleketler menen óz-ara baylanıslardı bekkemlew, mámleketlerdiń social-ekonomikalıq, sawda-sanaat hámde mádeniy salalardaǵı baylanısların rawajlandırıw boyınsha úlken isler ámelge asırılıp atırılǵanlıǵın kóriw múmkin.

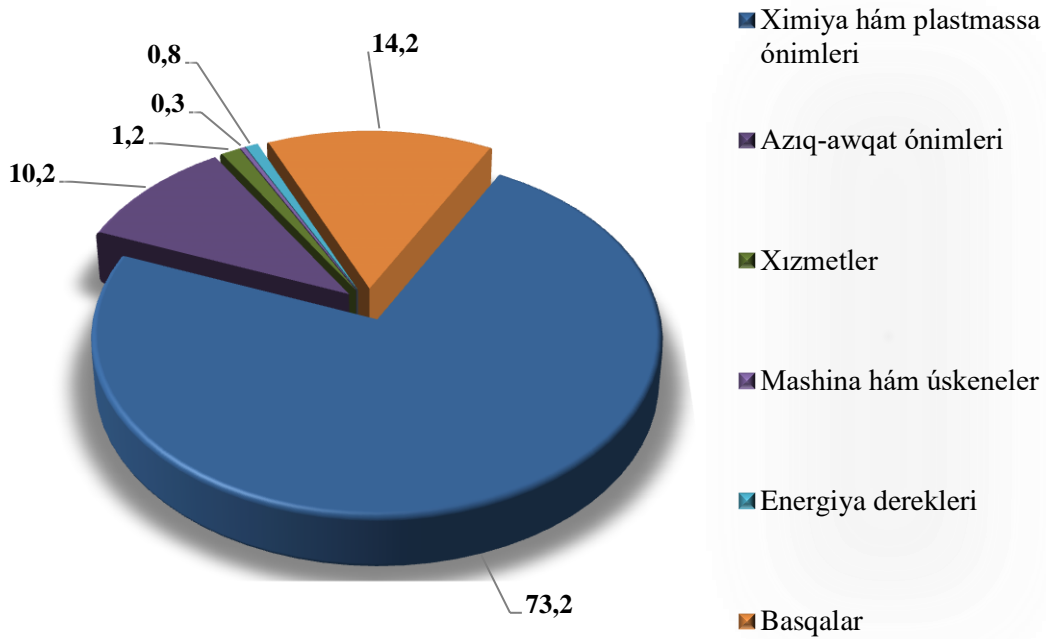
SSA da sońǵı jıllarda úlken ózgerisler gúzetilip atır. Mısal ushın, sońǵı úsh jılda SSAda Qırǵızıstan, Awǵanıstan hám Tájikistan menen sırtqı sawda aylasınıń óskenligi gúzetilmekte. Basqa mámleketler (qońsı mámleketlerden tısqarı) menen bolsa, SSA da eń joqar úlesi Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federaciyası, Túrkiya hám Latviya mámleketleri úlesine tuwra kelgen.

UNAMLÍ SÍRTQÍ SAWDA BALANSÍ GÚZETILGEN TÓRT MÁMLEKET (yanvar-sentyabr aylari, mln. AQSh dollari)

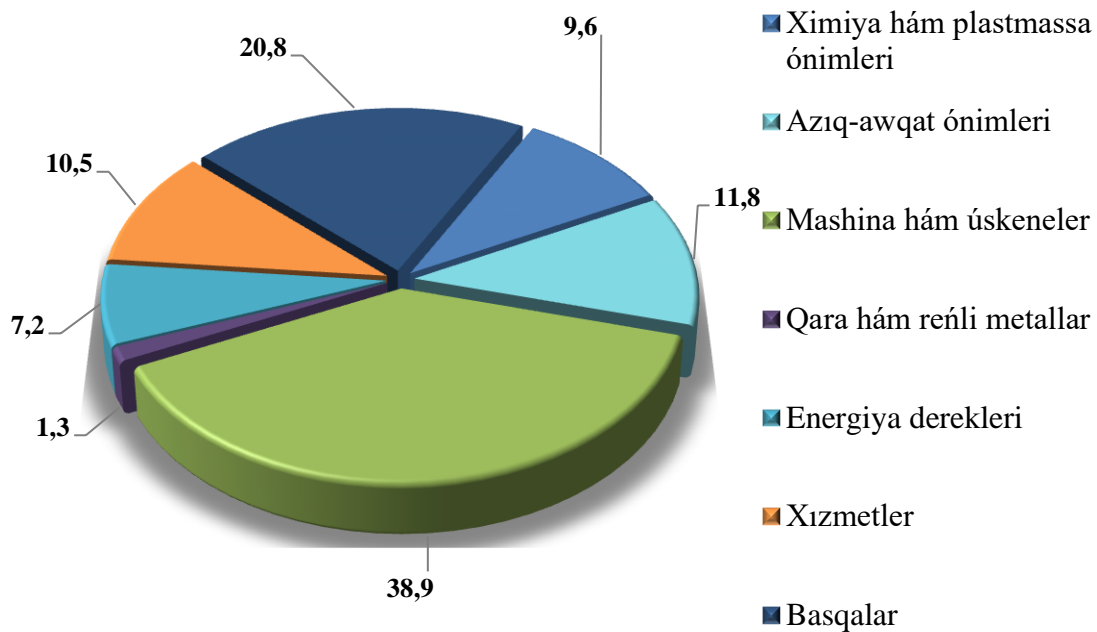

Sırtqı ekonomikalıq iskerligi boyınsha 20 iri sherik-mámleketler arasınan 12 mámlekette unamlı sırtqı sawda balansı gúzetilgen, sonnan, Túrkiya (80,9 mln. AQSh dollari), Qıtay Xalıq Respublikası (132,6 mln. AQSh dollari), Rossiya (79,1 mln. AQSh dollari) hám Latviya (31,6 mln. AQSh dollari) usılar qatarınan. Qalǵan 6 mámleket penen passiv sırtqı sawda balansı saqlanıp qalmaqta.

**Tovar hám xızmetler eksporti quramı,
jámine salıstırǵanda procentte**

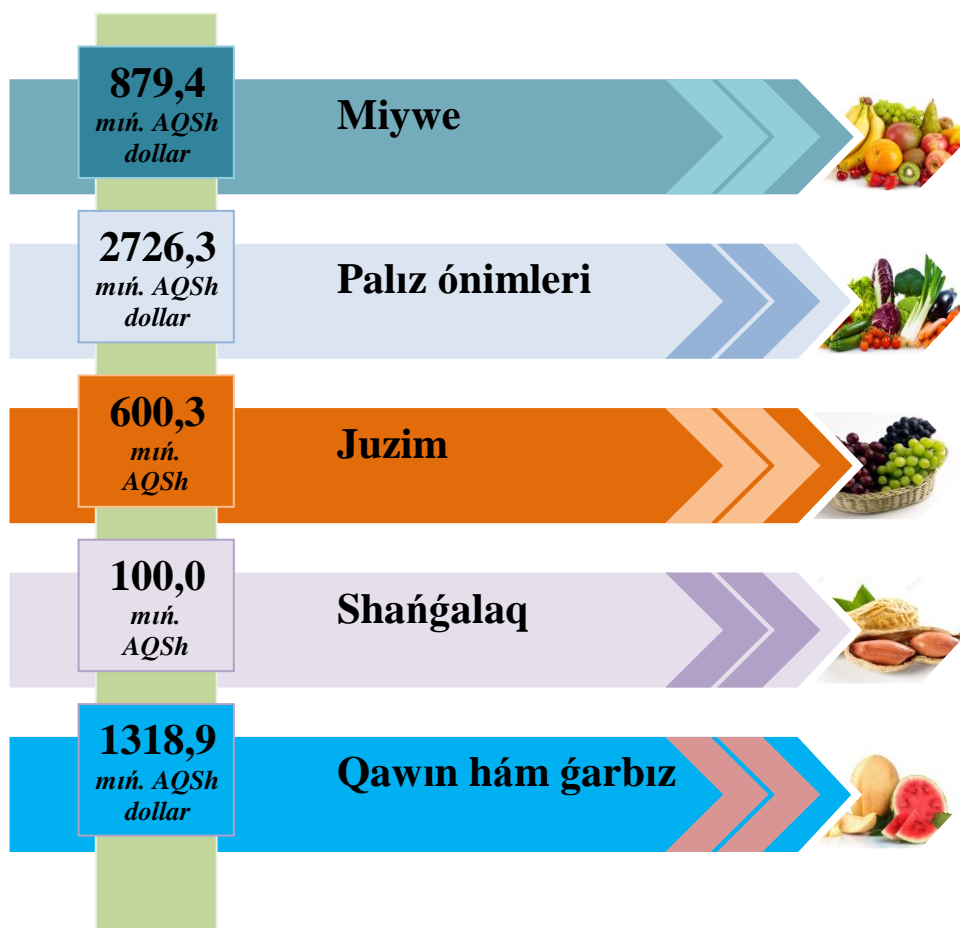

**Tovar hám xızmetler importı quramı,
jámine salıstırǵanda procentte**

2022 jıldıń yanvar-sentyabr aylarında jámi 19737,0 tonna miywe-palız ónimleri 5625,0 mln AQSh dollar eksport qılındı, (2021 jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 106,6 % ti quradı).

Sonday-aq 1035,4 tonna miyweli rezavorlar 879,4 mln AQSh dollar eksport qılınǵan bolıp, eksport kólemi 2021 jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 361,0 tonnaǵa kóbeygen.

Miywe hám palız ónimleriniń tiykarǵı eksport bazarları Qazaqstan (69,8 %), Rossiya Federaciyası (14,0 %) hám Koreya Respublikası (6,2 %) mámleketleri úlesine tuwra kelgen. Búgingi kúnde Qaraqalpaqstan Respublikasında miywe-palız ónimlerin islep shıǵarıw, qayta islew hám eksport qılıw sektorınıń potencialı júdá joqarı hám bul qolay tábiǵiy-ıqlım shárayatlarınıń barlıǵı hámde jergilikli islep shıǵarıwshılar tárepinen toplanǵan tájriybe menende baylanıslıǵı menen kórinedi. Usı sebepli húkimet awıl xojalıǵı shiyki zatın sanaat tiykarında qayta islewge hám jetistirilgen ónimdi saqlaw infrastrukturasını rawajlandırıwǵa úlken itibar qaratpaqta.